

Philippe Madre - Mějte touhu po charismatech

I. ČAS CHARISMAT

Charismata znepokojují jednak ty, kteří po nich touží - z více či méně šlechetných pohnutek - jednak ty, kteří je skepticky zkoumají a rozebírají, aby je kriticky posoudili. Znepokojují, protože přesně nevíme, jak takový jev prožívat, jak ho rozvíjet, například v nějaké modlitební skupině, a přitom nepodlehout klamu a nepodporovat určité (individuální či kolektivní) duševní odchylky, něčí touhu získat si tímto způsobem moc nebo uznání druhých.

Působí rušivě - a to i v církvi - svým „smyslovým“ rozměrem, který vzbuzuje obavu, že přitáhnou svoji neobvyklostí, a navíc přispívají ke zrodu přehnané důvěřivosti (ba dokonce pověřivosti) mezi věřícími.

Charismata mají povahu znamení, a znamení v sobě nevyhnutelně zahrnují také něco nevystihnutelné, a to především pokud je posuzujeme pouze rozumově. Iracionálně fascinuje a znepokojuje zároveň...

Charismata skutečně znepokojují a používat je může být i nebezpečné, pokud se tak děje samoučelně nebo se záměrem získat moc, díky níž bychom stoupli v očích druhých.

Na úvod je nutno říct, že používání charisimat v sobě zpravidla skrývá určité riziko a že to „patří k pravidlům hry“. Tyto mimořádné jevy (v etymologickém smyslu slova) už svojí podstatou působí na smysly toho, kdo je používá. Bůh tedy s nimi ve své Moudrosti působí s tím rizikem, že příliš logicky založené jedince bude dráždit.

Nebezpečí, které se v charismatech skrývá, a je zapotřebí si to znovu připomenout, má reálnou podobu; navzdory tomu však nesvobodně „se špinavou vodou vylít i dítě“, tj. pod záminkou určité hrozby, které se tak či tak nedá vyhnout, zavrhnout všechno, včetně Božího daru.

V mnoha modlitebních skupinách a znovu-zrozených společenstvích používání charisimat ochabuje, protože jejich členové přesně nevědí, jak je přijímat nebo rozvíjet. Někteří se jich zřekli také z pohodlnosti. Charismatický život totiž nejednou vzbuzuje pozornost jistých autorit a přivolává kritiku a znevažování, které by podle mne utichlo ke škodě věci, kdyby se v rámci duchovní obnovy charismata přestala uplatňovat.

Na tomto místě je zapotřebí ukázat na zásadní, nepopíratelnou a hlubokomyslnou evangelijní pravdu: duchovní obnova, kterou v současnosti naše církve prožívá, má letniční povahu. Přirozeně je možné reagovat tvrzením, že církve jistým způsobem prožívá „nepřetržitě Letnice“, během nichž ustavičně působí Duch Svatý, což je úplná pravda.

V dějinách církve však najdeme období, v nichž mnohá duchovní obroda probíhala intenzivněji, v nichž byl závan Letnic mezi věřícími prudší a konkrétnější. A provázela ho znamení, obrácení, uzdravování nemocných, zázraky.

V současnosti se duchovní obnova otvírá zkušenosti spojené s vylitím Ducha Svatého, jakémusi oživujícímu opětovnému zpřítomnění milosti křtu, která se zdarma nabízí každému, kdo ji chce přijmout a touží po ní. Není pochyb o tom, že díky této zkušenosti, kterou je možné případně prožít i víckrát - roste víra, naděje a bratrská láska, touha modlit se a sloužit Kristu v církvi.

Vycházíme-li ze Skutků apoštol, nedá se popřít, že toto letniční vylití Ducha Svatého se kromě jiného projevuje především rozmachem různých charismat, která nám sv. Pavel vyjmenovává v 1. listě Korinťanům (viz. 1 Kor 12, 4-11).

Zdá se, že ty pozoruhodnější mezi nimi mají za úkol upevnit víru tím, že poskytují očividnější důkazy o Božím působení. Mají ostatně za cíl zároveň ulehčit i zefektivnit činnost šiřitelů zvěsti evangelia.

Mnohé to vedlo k tomu, že si položili otázku, proč byla tato „úžasná“ charismata jakoby výsadou první církve. Zdá se, že tento náhlý rozkvět charismatických milostí je spjatý s oduševnělostí této mladé církve, s oduševnělostí, která však v průběhu několika století zeslábla a důsledkem toho logicky zeslábla také charismata. Ba v některých duchovních dílech se zachází až tak daleko, že se v nich hovoří o vytracení charismat z Nového zákona!

Podobné závěry jsou částečně pravdivé, i když je zapotřebí hned zdůraznit, že charismata ze života církve nikdy nevymizela. Používala se však na „skrytějších“ místech (například v kláštorech) nebo je používali způsobilejší jednotlivci (například světci).

V každém případě je jisté, že nadšení a rozmach charismat jdou ruku v ruce a že tyto úkazy, které dnes mnozí zpochybňují, se v různých obdobích dějin křesťanství v rámci duchovní obnovy hojně vyskytovaly.

Křesťanům tedy (především členům modlitebních skupin), kteří touží po charismatech a kromě nějakých, ostatně neplodných projevů, je nedostávají, je nutno v první řadě dát tuto naléhavou úlohu.

Charismata je zapotřebí zbavit roušky tajemnosti, sejmut z nich „auru“. Nejde totiž o nijak mimořádnou milost, která by byla vyhrazena nějaké úzké skupině (duchovně) vyspělých jedinců. A nevyžaduje ani svatost, která je mezi „skutečnými smrtelníky“ tak jako tak něčím neobvyklým.

Charismata tvoří součást běžného křesťanského života. Nejde o žádné výjimečné jevy, kterých bychom se měli spíše obávat, než je přijímat.

Charismata se prostě vynořují a působí, získat je může kdokoliv. Předpokládá to však určitou kvalitu duchovního života, k čemuž se ještě vrátíme... a to není všechno! Duch Svatý má dostatečnou moc k tomu, aby takové charisma probudil i v člověku, kterému je jinak možné leccos vyčítat, a to už uráží naše mravní (či spíše moralistické) citění.

Nezapomenu na jistou čtyřicátnici, s níž jsem se později spřátelil. Žila nevázaně. Jednou, když cestovala po jedné hospodářsky zaostalé zemi, navštívila jedno zdravotnické středisko a dojala ji bída, s níž se střetla. Ona, jejíž víra se velikosti nevyrovnala ani hořčičnému semínku, se tehdy rozpomněla na ono dobře známé vkládání rukou jako způsob modlitby za nemocné. A přestože tomu nevěřila, „zkusila štěstí“. Přistoupila k ochrnutým, vkládala na ně ruce, a bez nějaké zvláštního přesvědčení u každého vzývala Ježíšovo jméno. Za hodinu se po dvoře zdravotnického střediska procházelo a

poskakovalo víc než deset pacientů, celých šťastných, že je uzdravil Kristus. Člověku by se zdálo, že se vrátil dva tisíce let do minulosti, do doby, kdy k nemocným, které mu přivedli, aby je uzdravil, přicházel Kristus (viz Mk 1, 32-34). Jenže... takto žena Krista ani v nejmenším nepřipomínala. Proč podlehla tomuto klamu? Nebo si snad „hrála na svatou“? Jak často jsem slyšel, že někdo podobně reagoval... Jednak není pochyb o tom, že tato žena si na nic nehrála, a ani nechtěla vzbuzovat pozornost. Tato zkušenosti ji ohromila právě tak jako ony ochrnuté, kteří se z Kristovy milosti znovu postavili na vlastní nohy. Stalo se pouze to, že tato žena - při této příležitosti - přijala charisma uzdravovat a toto charisma se u ní už víc neprojevovalo. Později vstoupila do modlitební skupiny, kde se jí naskytlá příležitost modlit se za nemocné, avšak bez zjevného účinku.

Bylo to nevšední charisma, které získala pouze na několik minut a svědectví, které tu o ní dávám, nesmí vést k výstřednostem, jakých se dopouští ti, kteří si namlouvají, že mají moc uzdravovat a nerozvážně přikazují nemocným, aby vstali.

Šlo však o pravé charisma, jež hodnověrný, avšak překvapující projev vyjádřil jistý současný teolog těmito slovy: Bůh přistižený při prokazování moci.

A jaké tato „Boží výstřednost“ přinesla ovoce? Obrátila se ona žena, většina „uzdravených“, a také ti, které jejich svědectví oslovilo.

Boží cesty jsou nevyzpytatelné a v žádném případě je není možné ztotožňovat s lidskými myšlenkovými pochody a logickým uvažováním. V takovém případě by se mohlo stát, že je zbavíme účinnosti.

II. NEZNEHODNOCUJTE DAR PROROKOVAT

Jak už jsem zmínil, nebylo by vhodné, abychom naši duchovní obnovu vtěsňovali do nějakého životního záměru, charitativní činnosti nebo takové či podobné služby (včetně pastorače).

Mohlo by se totiž stát, že by se uzamkla její přizpůsobivost, životaschopnost, mnohotvárné duchovní vření, zkrátka všechno, díky němuž není ani hnutím, ani neuvědomělým směřováním, ale zkušenosti obnovených Letnic, které ostatně pouze začínají.

Chci, abyste mě správně pochopili: vzpomínané životní záměry, charitativní činnost a mnohé služby jsou nanejvýš žádoucí a vhodné. Představují však spíše důsledek než příčinu letniční obnovy, v rámci níž by se v žádném případě nemělo zapomínat na vanutí, z něhož se zrodila, a z jejíž vůle dále roste a sílí.

Tato obnova se v podstatě člení na dva zásadně odlišné, a přece navzájem související rozměry: na charismatický život a mystický život, které oba vyvěrají ze zkušenosti spojené s vylitím Ducha Svatého.

Přijímají-li se charismata ve správném duchu a používají se ve snaze docílit harmonického duchovního růstu, přispívají k budování církve, účinné evangelizaci a přináší užitek všem (jak nás to učí teologie charismat).

Navíc však představují jedinečnou výzvu modlit se ještě vroucněji, ještě důvěrněji rozmlouvat s Bohem. Nejen pro toho, kdo charisma používá, ale také pro celou skupinu, v níž takový člověk působí a v rámci níž slouží spolubratřím.

Odtud tedy výzva k mystickému životu, to znamená k prožívání Boží přítomnosti během modlitby, v setrvání s Kristem v důvěrné blízkosti, kterou dovolují svátosti.

Nebudeme se zde zabírat tak podstatnou otázkou, jakou je modlitba, bez níž charismatický život nejde dál rozvíjet. V tomto ohledu čtenáře odkazuji na knihu, která vyšla - v češtině J. Phillippe: Najít si čas pro Boha.

Životaschopnost duchovní obnovy, neprojevuje-li se ještě hojnými a obdivuhodnými skutky vyvěrajícími ze šlechetnosti, oddanosti a ochoty sloužit, musí začít právě tím, aby se ti, kteří si tuto cestu zvolili, stali živými svědky zmrtvýchvstalého Krista. A tuto životaschopnost je zapotřebí si zachovat za každou cenu. Pokud by totiž obnova nebyla spojena s charismaty a mystickým životem, ztratila by svoji osobitost, milost, která je pro ni příznačná, plodnost a moudrost, kterou někteří nazývají bláznovstvím.

Teologie nás učí, že charisma je projevem zjevné a nezasloužené milosti:

- vnímatelné milosti, tedy milosti, kterou nám zprostředkovávají smysly. Znamená to, že se zviditelňuje, je slyšet nebo se zhmotňuje. A Duch Svatý ji tímto způsobem rozděluje, jak to sám uzná za vhodné, přičemž se vystavuje riziku, že urazí zastánce „příliš temné“ víry, v níž žádná hra smyslů nemá místo.

Žijeme v době, v níž, i vzhledem ke stále rostoucí medializaci společnosti, získávají zcela zvláštní význam znamení. Je to nepochybně možné připisovat i rozmáhající se zhoubné pobožnosti, která se ve snaze získat nové stoupence vyžívá ve falešných božských znameních a ďáblových napodobeninách Božích znamení. Stačí ukázat na úspěch hnutí New Age, na oblibu věštců nebo různých ezoterických sekt. Mnozí francouzští politici navštěvují falešné proroky a jejich živnost kvete...

Bůh se znamení neobává a v bibli nám to stále dokazuje, i když největší ze znamení, které nám dal, je znamení Jonášovo: Kristus ukřižovaný mezi nebem a zemí.

Velikost znamení, která Ježíš učinil, představuje závažnou složku evangelií (přestože těžiště je v něčem jiném) a není důvodu, pro který by měl Bůh změnit svůj názor. Spíše je zapotřebí si uvědomit, že ďábel se snaží napodobovat především charismata, aby je znevážil nebo zahrnul do svého vlastního pole působnosti. Vzhledem k tomu, že jsou smyslově postihnutelné, dají se napodobovat.

Avšak navzdory tomu Pán neztrácí svoji zbraň a nevzdává se božských znamení pod záminkou, že bychom si je mohli splést. Opak je pravdou. Právě díky správnému používání těchto charismatických znamení, která slouží Pravdě, je možné identifikovat znamení falešná i jejich původce.

- nezasloužené milosti, to znamená, že udělení charismat není podmíněno osobní svatostí. Dává se zdarma a ne jako odměna za nějakou zásluhu, ani jako nějaká značka božské kvality, jen proto, aby podle udělené milosti přinášela užitek spolubratřím. Každá modlitební skupina musí toužit po

charismatech a v tomto smyslu se také modlit, být vnímavá pro Ducha Svatého, který naši prosbu v žádném případě nemůže odmítnout. Dožadovat se charismat není projevem pýchy ani touhy po moci, ale projevem oprávněné touhy sloužit společenství. Je pravda, je pokud někdo nějaké charisma používá, nejednou zpyšní, avšak zároveň to člověka vede také k pokoře. Ten, kdo charisma přijal, se sice zpočátku cítí „povzneseně“, avšak vzápětí si uvědomí, jaké na něj podobná milost klade duchovní nároky. Nezakazuje se nám tedy a ani nevymlouvá, abychom toužili po charismatech (srov. 1 Kor 14,1), vždyť tvoří součást našeho duchovního dědictví, něco jako zálohu, kterou dostáváme od Ducha Svatého.

Rozhodně je však není možné považovat za něco, co by nám Bůh dlužil a co bychom si mohli nárokovat. Duch Svatý je rozděluje v jejich nesmírné rozmanitosti každému podle svého uvážení a v závislosti na tom, jak bychom podle božské moudrosti měli být všem užiteční (tedy ne sobě) a pomáhat při budování církve.

Jak jsem už uvedl, charismat je mnoho a svatý Pavel nám je nechce vyjmenovat všechna. Navíc, každé charisma má v závislosti na osobě, která ji dostala, specifickou podobu, a tím se jejich rozmanitost ještě zvyšuje.

Někteří autoři je popsali podle svých vlastních kritérií. Myslím, že pro jednoduchost nám v tomto ohledu nejvíce pomůže seznam, který sestavil sv. Tomáš Akvinský.

Sv. Tomáš Akvinský rozlišuje tři kategorie charismat, i když nepoužívá tento termín, a označuje je jako „zdarma danou“ milost (gratia data, tj. zvláštní dar, který není určený pro posvěcení příjemce, ale má být k obecnému užítku - 1 Kor 12,7).

Sv. Tomáš poznamenává, že některé z těchto darů (které nemají nic společného se sedmi dary Ducha Svatého: bázní Boží, silou, radou, poznáním, zbožností, rozumem a moudrostí), souvisí s poznáním (modlitba nebo zpěv v jazycích, prorokování, bezprostřední poznání, rozlišování), jiné s řečí (slovo moudrosti nebo vedení) a ještě jiné s konáním (víra atd.).

Co se týká uzdravování a zázraků, podle sv. Tomáše Akvinského tato charismata normálně provázejí řeč (jinými slovy kázání, radu, vyučování) Božích vyslanců, čímž jejich služba získává náležitou věrohodnost. To se plně shoduje s tím, co nám předávají evangelia. Někteří kritici namítají, že charismaty se není třeba zabírat, když už se taková (nebo podobná!) činnost v církvi rozvíjí.

Například jeden duchovní mi jednou tvrdil, že církev už nepotřebuje dar uzdravovat, protože už umíme úspěšně léčit díky lékařské vědě. Jsou to divné argumenty, které nezohledňují základní význam charismat... Svitlo mi až později, když jsem se dozvěděl, že onen duchovní je sám lékařem!

Je zapotřebí si uvědomit, že správné praktikování charismat s sebou přináší zvláštní plodnost, která není vázána na získanou „schopnost“ uživatele, ale přímo na milost danou především pro budování církve. Tedy ten, kdo vyučuje, bude působit nesrovnatelně účinněji a konstruktivněji za předpokladu, že dostal charisma vyučování (podle sv. Pavla charisma vedení).

Tím se v žádném případě neznevažuje práce těch „vyučujících“, kteří vychází především ze získaných vědomostí či schopností. Dodává to však vážnosti Božímu daru (za jehož přijetí by se ostatně měli modlit i oni).

Podobně má každý křesťan neodňatelné právo modlit se za nemocné, a to i vkládáním rukou, pokud se přitom postupuje rozvážně. Avšak ten, kdo dostal charisma uzdravování, zjistí, že jeho modlitby za nemocné jsou zjevně účinnější. Toto malé překvapení nám připravila Boží Moudrost!

Charismat se tedy nesvobodně nevzdáváme, i kdyby je kritizoval kdokoliv. Nesvobodně se jich vzdávat ne z touhy po neobvyklosti, ale proto, že jsou to dary Božího milosrdenství. Ve světě se chvály získané poznatky a schopnosti. Mnozí teologové vychvalují milost stavu. Charismata nejsou ani jedno, ani druhé. Působí o to více znepokojivě, že na rozdíl od magických praktik (ať už současných nebo starších) se jich není možné zmocnit ani nad nimi vládnout. Disponují svým duchovním účinkem a „vnějším projevem“, který jim dává jejich jedinečný charakter.

Ze tří vzpomínaných kategorií charismat, tu, která souvisí s poznáním, je možné podle sv. Tomáše souhrnně označit názvem prorokování, přičemž charisma prorokování představuje jen jeden z jejích aspektů.

Prorokování se totiž netýká pouze událostí, které se stanou v budoucnosti, ale také pravd, které se nám hlásají, aby se upevnila naše víra, a smyslu, jaký mají jednotlivé události v životě člověka.

V dalších našich publikacích se budeme věnovat konkrétním charismatům, avšak už nyní zapamatujme, že všechny dary, které souvisí s poznáním, je možné zahrnout pod název prorokování a v rámci tohoto našeho dílka se zaměříme především na ně.

III. TŘI PILÍŘE

Mnozí touží po charismatech, ale charismata nepřicházejí. V nejedné modlitební skupině se už charismata začala používat a rozvíjet, jenže se zdá, že buď vůbec nepůsobí, nebo že se potlačují.

Co si v tomto případě počít? Rezignovat? Rozhodně ne! Malomyslnost může zhoubně působit také na elán v modlitbě, a tak ohrozit duchovní život ve skupině. Je politováníhodné, že v současnosti jsme svědky toho, jak mnohé skupiny a společenství upadají jen z tohoto důvodu. Nehledíc na velikost modlitební skupiny si musí její členové uvědomit, že v jejich středu jsou v zárodečném stavu stále přítomná charismata, jen se vždy neví jaká a jak v nich růst.

Charismata, která jsme dostali a nezaslouženě získali, sice tvoří součást našeho dědictví, ale Prozřetelnost nám je „nepřihrála“ jen tak. Jednotlivec a především modlitební skupina je musí umět přijmout a ne jen pasivně vyčkávat, že se objeví. V rámci duchovní obnovy je zapotřebí si uvědomit toto: charisma je zapotřebí přijímat aktivně... a ne jen tak.

Domnívám se, že se při tomto přijímání musí splnit tři podmínky. I když jsem už řekl, že Bůh svoji milost rozděluje podle vlastního uvážení a na podmínky, které kladou lidé, nehledí. Řekněme však, že v 99% případů platí, že pokud se tyto tři podmínky až moc přehlídí, charismata se objeví jen velmi těžce a nemají vhodné podmínky pro další růst. Jaké tyto podmínky jsou?

1. Bratrská jednota

Nejdůležitější je, aby členové modlitební skupiny žili v bratrské jednotě. Pokud se dvakrát nebo třikrát týdně scházejí k modlitbě nebo kvůli nějaké službě, ještě to neznamena, že žijí v jednotě.

Jednota se zakládá na bratrské lásce, o kterou je zapotřebí neustále usilovat a bez obav ji prokazovat. Modlitební skupina, to není pouze společenství křesťanů. Je to shromáždění, v němž se skutečně zpřítomňuje Kristus.

„Kde jsou dva nebo tři shromáždění v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich“ (Mt 18, 20).

Tam, kde je jednota narušená, kde není ochota odpustit, kde se soupeří o moc, kde jeden žárlí na druhého a kde se zanedbává poskytování pomoci chudým, kde se podkopávají samotné základy duchovního života, darmo se zpívají krásné písně a zbožně spínají ruce. Charismatům se nemůže dařit v prostředí podobném skalnaté půdě z podobenství o rozsévání:

„U koho bylo zaseto na skalnatou půdu, to je ten, kdo slyší slovo a hned je s radostí přijímá; ale nezakořenilo v něm (=netouží po bratrské lásce) a je nestálý: když přijde tíseň nebo pronásledování (zde se kromě jiného myslí na utrpení, které se váže k odpuštění a odřikání se) pro to slovo, hned odpadá“ (Mt 13, 20-21).

Vždyť jak by se mohl charismatický život rozvíjet tam, kde se ani v minimální míře neprožívá bratrská láska? Modlitební skupiny tedy stojí před naléhavou úlohou usmířit své členy, aby žili v Kristu jako dospělí křesťané, tj. aby se nedali strhnout předpojatostí nebo neústupností ani tehdy, když si myslí, že mají pravdu.

„Bůh pyšným odporuje, ale pokorným dává milost“ (Jak 4,6).

Hybnou silou skupiny zaměřené na duchovní obnovu musí být velkodušnost, která se projevuje také vzájemnou pomocí, dělením se o hmotné statky, až po určité zřeknutí se svých zálib, bratrskou láskou a pohostinností. To proto se o prvních křesťanech říkalo: Pohleďte, jak se milují... a lidé se k nim toužili přidat.

Mnoho skupin rozežírá nesvornost nebo samolibost, pod jejímž vlivem se lehkovážně uvěří podezření nebo zlému skutku, který by se dal připsat našemu bližnímu. Dobře vím, že „člověk zůstane člověkem“ (rezignovaný výrok jednoho humanisty), ale křesťan, přestože je v plné míře člověkem, ví, co má dělat, aby se v takovéto plytkosti neztrácel.

Ježíš se dožaduje milosrdenství, a to nejen jako myšlenky, o níž je třeba kázat, ale jako životní reality, kterou je třeba prožívat především v rámci duchovní obnovy. Členové modlitební skupiny nebo společenství se musí naučit navzájem si odpouštět, a to tak často, jak to situace vyžaduje, radovat se z přítomnosti ostatních, dívat se na druhého z jeho dobré stránky a sloužit spolubratřím. Pak se charismata nemohou nedostavit.

2. Evangelijní horlivost

Charismata slouží především pro budování církve; ne pro obohacení modlitební skupiny (i když vytěžit s nich samozřejmě může i ona). Jsou určeny k budování a růstu Kristova Těla, vážou se tedy na sílu, s jakou se vydává svědectví a evangelizuje.

Není správné, aby se nějaká modlitební skupina uzavírala sama do sebe a omezovala se na pravidelné společné scházení se k modlitbě. Mohlo by se zdát, že z duchovního hlediska jí to prospívá, avšak v takovém případě dříve nebo později hrozí její zánik. Navíc taková skupina neroste ani počtem členů. Právě pro tuto uzavřenost se jí nedaří získat více členů. Nemusí „lákat“, je však zapotřebí si uvědomit, že skupina sama o sobě nemá tu moc, aby získala nové zájemce o modlitbu. Má ji však svědectví o živém Kristu, které by modlitební skupina měla vydávat.

Skupina, v níž vládne křesťanská láska, díky hojné milosti, kterou přijala, zpravidla ochotněji slouží těm nejpotřebnějším (ať už materiálně, mravně nebo na poli duchovním), těm, kteří to naléhavě potřebují.

Skutečným charismatikem je (nebo se stane) pouze ten, kdo nějakým způsobem, přirozeně v rámci svých možností, zato však horlivě, evangelizuje. Svědectví, které vydává svým životem a prací, má výrazně evangelizační charakter a uzpůsobuje ho k používání charismat. Ve stejné míře to platí o jednotlivci i o skupině.

Kdysi dávno jsem se začal znepokojovat ohledně využívání charismat v našem společenství. Zdálo se mi totiž, že se využívala stále méně. Mluvil jsem o tom s otcem Tardifem, který se mě zeptal, jak jsme na tom s evangelizačním úsilím. Přiznal jsem, že ne právě nejlépe. A Emiliano mě vzápětí ujistil, že jedno souvisí s druhým: Pokud se schází pouze úzký okruh modlitební skupiny, aby příjemně prožil čas vyplněný modlitbami, charismata v ní zaniknou. Je zapotřebí vydávat svědectví o Ježíši a nehledět přitom na únavu ani na to, co si myslí jiní.

Další události pravdivost jeho slov potvrdily. Když jsme v různých směrech (evangelizací ve školách, péči o nemocné, ženy v těžké situaci a mladé zkrachovance, povzbuzováním umírajících atd.) znásobili naše evangelizační úsilí, charismata se v našem společenství opět rozmnožila, sloužíc právě evangelizaci a budování Kristova Těla. Není třeba se trápit tím, že si připadáme pro evangelizaci nezpůsobilí. Svědectví o Ježíšově lásce má nespočetně podob, které nekladou žádné mimořádné nároky na naše duchovní schopnosti nebo vzdělání. V každé skupině je zapotřebí modlit se za to, aby si její členové lépe uvědomili, k čemu by se měli v duchu Božího milosrdenství odhodlat. A není těžké si to uvědomit. Nemůžeme se totiž zmýlit, pokud se rozhodneme prokazovat křesťanskou lásku.

3. Evangelijní chudoba

Je pravda, že získání charismat není podmíněno životem ve velké, především materiální chudobě. Člověk se kvůli tomu ještě nemusí stát františkánem a oženit se s Paní Chudobou... i když řehole sv. Františka je silně charismatická.

Na tomto místě se chci zamyslet nad duchem chudoby, kterým by měl být naplněn každý křesťan. Jde o ducha chudoby, který nám umožní spoléhat se více na Boha než na lidi a organizovat svůj život v důvěře, že nás Jeho moudrost nese a stará se o nás.

Nechtěl bych se na tomto místě příliš šířit o díle, které na toto téma vyšlo v jisté edici (na Slovensku vydavatelství Serafín: Odevzdanost do Prozřetelnosti). Po jeho přečtení získáme o tomto duchu chudoby základní informace. Není třeba se tohoto ducha bát, přináší totiž skutečnou radost. Nejedno křesťan se bojí, že nebude mít všechno, co potřebuje, že nikdy nebude dostatečně zabezpečený. Tyto obavy, kterým (někdy i podvědomě) křesťané podléhají, v nich hubí určitou duchovní svobodu a velmi často jim brání v tom, aby naslouchali svému nitru, což je pro přijetí charismat nevyhnutelnou podmínkou.

Tedy vzhledem k tomu, že bohatství může působit na duchovní život také zlobně (ať už hovoříme o jednotlivci nebo o skupině), je zapotřebí odhalit před Bohem v modlitbě svoji pravou tvář a zkoumat, co nás v duchovním rozletu brzdí a překáží nám v tom, abychom přijali nějaké charisma.

IV. PŘIJETÍ CHARISMAT

Jde o mimořádně choulostivý problém! Jak máme vědět, jestli jsme nějaké charisma přijali? Jak se přičinit o to, aby se objevilo? Jak spolupracovat s prokázanou milostí na jejím růstu?

Pokusím se na uvedené otázky najít odpověď. Musím však přitom jednat obezřetně, protože v této věci ani zdaleka není nemožné se mýlit. Je zapotřebí rozlišovat - tato oblast je však obvykle natolik subjektivní, že neomylnost jednoduše neexistuje. V rámci našeho přemýšlení o přijímání duchovních radů se budeme řídit několika praktickými zásadami.

Bez ohledu na to, do jaké míry, především zpočátku, charismata prožívají subjektivně, neměli bychom svůj odmítavý postoj zdůvodňovat obavou z toho, že se zmýlíme.

Pokud je někdo členem alespoň minimálně organizované modlitební skupiny, která disponuje prostředky k rozlišování a bratry, kteří se starají o její jednotu a jednání, není čeho se bát.

Pokud se zmýlím, v duchu křesťanské lásky mi to řeknou - možná ne hned, ale v dohledné době ano. Nepravá charismata totiž narušují jednotu společenství, elán modlitby, což určitě osobám zastávajícím vedoucí postavení neunikne. Také já sám musím alespoň v minimální míře prokázat pokoru, abych podobnou pravdu vyslechl, aniž by se mě to dotklo nebo mě to rozhněvalo.

Mám i osobní zkušenost. Velmi dobře si vzpomínám na ten den, i když se to stalo už před osmnácti lety, když mě duchovní pastýř starající se o modlitební skupinu, v níž jsem přijal vylití Ducha Svatého, odvedl do ústraní a přiznal se mi, že můj zpěv v jazycích (tento dar jsem dostal dva dny předtím) se mu zdá tak trochu nepřirozený.

V první chvíli se mě to dotklo. Později jsem si však uvědomil, že měl pravdu: do charismatu zpěvu v jazycích jsem „přidával“ něco velmi lidského a umělého, co mi bránilo přijmout jakékoliv vnuknutí. První prorocká slova jsem řekl až tehdy, když se charismata začala projevovat přirozeněji (a nevtíravěji). Milost, kterou mi onen duchovní pastýř prokázal, mi tedy velmi pomohla (i když se podobný počín ještě stále v modlitebních skupinách z tohoto pohledu nevnímá!), i když v dané chvíli jsem vděčnost nepocítil, protože mi to nedovolila moje sebeláska.

Podobná jednota a bratrské napomínání v duchu křesťanské lásky, bez čehož není možné mít jistotu, že se charismata budou rozvíjet, svědčí o duchovní vyspělosti modlitební skupiny. Skutečné charisma

se pozná podle toho, že je potvrdí jiní a že se používá ve větší míře a především veřejně (ve shromáždění). Pokud se tak nestane „dostatečně brzy“, v dostatečném počtu případů (dva nebo tři náhodné případy samozřejmě nestačí) a především pokud se jejich počet nezvyšuje, je lépe se ho zříct. O tom, že jde o Boží dílo, svědčí spíše to, když charisma potvrdí jiní, než charisma jako takové.

Na modlitebních shromážděních (ať už liturgických nebo ne), která pravidelně vedu, často zdůrazňuji:

Ti, jejichž charismata „už“ byla potvrzena, ať se je nebojí používat, s jedinou podmínkou, že se přitom budou chovat disciplinovaně. Duch Svätý je duchem pořádku a jednoty a nemůže sám sobě protirečit.

Během společné modlitby nebo liturgie přece není možné používat charisma kdykoliv. Je těžké si představit, že by prorocká slova zněla během žalmu, nebo slovo poznání tehdy, když se čte evangelium, nebo že by se někdo modlil za nemocné, když se zpívá Otče náš.

Pokud jde o ty, jejichž charismata ještě potvrzená nebyla, ale v této souvislosti něco cítí, ať to nahlas vysloví, toto poselství však nesmí mít charismatickou podobu. Výpověď bude mít formu nahlas přednesené modlitby a nebude mít „moc“ charismatického slova. Ale v případě, že jím skutečně je, svůj účinek neztrácí a určitě se potvrdí...

Pokud se například zdá, že někdo ze skupiny vnímá Pánovu výzvu, aby prorokoval a oznámil nějakou milost útěchy, neřekne: Přijměte dnes moji útěchu, jako když se prorokuje v Božím jménu. Svoji modlitbu spíše formuluje takto: Chválíme tě, Pane, ty, který chceš, aby na nás spočinula tvoje útěcha. V případě, že toto oznámení později potvrdí jedna nebo více osob, které budou osloveny, dá se očekávat, že v tomto případě působil Duch proroctví. Pokud takové oznámení potvrdí čtyři nebo pět lidí, podle mne je možné usoudit, že jde o pravý dar a vyzvat dotčeného, aby se vyjadřoval nahlas charismatickým způsobem.

V případě, že někdo během modlitby dostane dostatečně účinnou milost Ducha Svatého, ale velmi váhá, jestli to má veřejně projevit, nic mu nebrání v tom, aby se s tím nejdříve svěřil některému z vedoucích, který mu poradí, jak se má v této věci rozhodnout. Avšak žádné charisma - především prorockého charakteru - nezaručuje neomylnost. Především zpočátku bývá její používání poznamenáno neúspěchem, chybami a tím, že její pravost nepotvrdí dostatečný počet osob. To však ještě neznamená, že je třeba je okamžitě zpochybnit. V tomto stádiu, kterého je zapotřebí k tomu, aby se charisma ujalo, má člověk ještě právo počínat si nejistě. Nesmí to však trvat příliš dlouho (například u prorockého charisma asi jeden nebo dva měsíce).

Využij tuto příležitost, abych vám připomenul, že charismata se rozdělují zdarma a že někdy je k překvapení těch, kteří jsou členy modlitební skupiny už delší dobu, dostanou jedinci, kteří do ní vstoupili nebo přijali vylití Ducha Svatého teprve před nedávnem. Tyto nové členy je třeba přijat s důvěrou. Získání duchovních darů není podmíněno ani délkou členství, ani postavením v hierarchii modlitební skupiny.

Dodejme, že zkušenost s vylitím Ducha Svatého bývá na potenciálně charismatické projevy bohatší, než si myslíme. Přestože se toto duchovní bohatství obvykle nechopí vírou dostatečně, přesto se právě v té chvíli široce otvírají „nebeská stavidla“. Kdyby se v zájmu rozvoje charismat tato skutečnost více zdůrazňovala, možná bychom byli na vylití Ducha Svatého lépe připravení.

Člověk si „své“ charisma nebo „svoje“ charismata nevybírání, což však neplatí v případě, že už v církvi nebo v modlitební skupině (a z jejího pověření) nějakou službu vykonává a určité konkrétní charisma by potřeboval. Slovo moudrosti nebo slovo vedení by například zúročil kazatel nebo vyučující a charisma vést osoba ve vedoucím postavení atd.

V uvedených případech je třeba naléhavě Pána prosit o charisma, které bychom využili při vykonávání dané služby. Ale záleží jen na něm, jestli nám je poskytne nebo ne.

Musíme si uvědomit, že za získání charismatu se smíme modlit tehdy, máme-li nezištné úmysly - Pána neprosíme o udělení milosti z duchovní vypočítavosti, ale proto, aby to prospělo našemu společenství. Pánovi přísluší, aby ve své moudrosti s tímto záměrem charismata rozděloval a nám, abychom trpělivě a s důvěrou čekali.

V závěru se rozvoj charismatu projevuje častými shodami okolností, které neumíme ani ovlivnit, ani vysvětlit.

V rámci modlitební skupiny se nejednou konstatuje, že určitá osoba - a za velmi podobných podmínek - prokazuje zvláštní tendenci působit v některé konkrétní oblasti. I když si to člověk sám nenaplánoval, začne navštěvovat nemocné, jiný vydávat svědectví (na pracovišti, v rodině nebo na jiném místě), další se začne modlit zvlášť inspirovaným způsobem (což zapůsobí na vedoucí i celou skupinu) a někdo jiný začne cítit problémy, o kterých se ve skupině nemluví (které si mnozí neuvědomují) a které narušují její jednotu.

Nerozvíjí ten první v sobě právě charisma uzdravování (nebo v širším slova smyslu utěšování)? Ten druhý dar vědění? Třetí dar prorokovat? A ten poslední charisma rozlišovat? Nesmíme nikdy zapomenout, že tyto shody okolností „organizuje“ Prozřetelnost, abychom si onen konkrétní dar osvojili.

S charismaty, která souvisí s řečí, nebo s prorockými charismaty, se neexperimentuje ani intelektuálně, ani analyticky. V tomto případě ještě více platí, že nejdůležitější je naslouchat svému nitru. Charisma se rodí působením Ducha Svatého a duchovní dar vyvěrá z Jím vydávaného svědectví v nás.

Jinými slovy, je zapotřebí naučit se „naslouchat hlasu svého srdce“, což je také jeden z cílů, které sledujeme, když se opravdově modlíme. Bůh promlouvá k našemu srdci, a to častěji, než si myslíme, avšak my tomu nevěnujeme pozornost, protože se kvůli životním problémům neumíme pohroužit do svého nitra ani na modlitebním setkání!

Ve „stavu zárodku“ se charisma často projevuje sotva postřehnutelným vnitřním vnuknutím, těžko popsatelnými hnutími srdce či vjemy, které nemají nic - nebo téměř nic - společného s emocemi.

Nejčastěji je v sobě tajíme ze strachu, že se mýlíme, nebo proto, že je podle našeho mínění jiní umí vyjádřit lépe. Proto jsme překvapení, že někdo druhý, ať už během modlitby nebo později, v rozhovoru se spolubratry vypoví, co nám leželo na srdci, téměř shodnými slovy, která bychom použili také my.

Podobná vnuknutí není dobré v sobě potlačovat. Je třeba najít odvahu a vyjádřit je co nejjednodušeji, s pokorou v srdci. Jedinou podmínkou je, abychom na základě zdravého rozumu usoudili, že nejsou

„pochybné“. Také v tomto případě platí, že pokud se mýlíme, můžeme se spolehnout, že jiní nám to v bratrské lásce dají najevo.

Jak jsem se už zmínil, duchovní dar se rodí v srdci. Některé však mají svůj počátek v myšlenkové sféře, ať už ve formě neodbytné myšlenky, která se nás zmocní během modlitby, nebo ve formě slov, které „se nám zjeví v srdci“ atd.

Charismata někdy skutečně vznikají tímto způsobem. Je to však subjektivní záležitost a zkušenost s prorockými charismaty v myšlenkové rovině nabádá k tomu, abychom je začali vnímat srdcem. Díky tomu se v nás časem ustálí a budou se dále rozvíjet.

Ještě připomínám, že pokud skutečně nemáme odvalu rodící se charisma veřejně vyjádřit, musíme se alespoň pokusit promluvit si o tom s někým, kdo zastává vedoucí postavení, aby nám řekl svůj názor. Protože co se týká charismat, v žádném případě není dobré zanedbat skromné začátky.

Během společné modlitby se v určitých příznivých okamžicích charismata objevují častěji, takže je možné je snadněji získat. Mám na mysli především čas vyhrazený chvále Boha („objektivně“ i chvále například písní, žalmem atd.), která přivolává charisma zpěvu v jazycích (týká se to i těch, kteří je zatím nedostali).

Pokud se do tohoto zpěvu jednoduše přidáváme bez dalšího přemýšlení, vzniká příznivá situace pro zrod charismat, a to i tehdy, když jsme o samotě.

Mnohým se už stalo, že začali přijímat charisma během modlitby - o samotě - ve svém pokoji, když zpívali žalmy. Spontánně přešli do inspirovaného zpěvu nebo modlitby v jazycích. Samozřejmě jimi zpočátku mluvili nedokonale, spíše žvatlajíc jako děti, které se právě učí mluvit. Jejich jazykový projev se zdokonaluje a dozrává postupně.

Mám na mysli také chvíle společného zpěvu v jazycích. Tehdy často dochází k proroctvím, které se vyjeví během zpěvu nebo krátce po něm. Je škoda ztratit tyto vzácné chvíle kvůli nějakým roztržitostem.

Zpěv v jazycích (někdy) zprostředkuje také charisma rozlišování. Na to chci upozornit ty, kteří řídí společnou modlitbu a které občas vyvede z míry, když pak modlitba dostane nečekaný spád. Mám na mysli vážně nemocné a postižené, kteří navštěvují shromáždění modlitební skupiny. Jejich přítomnost ve jménu už vzpomenuté bratrské jednoty rozněcuje soucit, což samo o sobě přivolává různá charismata uzdravování a osvobození.

Poslední radu adresuji těm, které charismata nepochybně oslovila, ale nevědí, jak je dále rozvíjet. Doporučil bych jim, aby se často modlili s těmi, u nichž se už nějaká charismata projevila. I kdyby okamžitě nepocítily, že jim tato „spolupráce“ nějak prospívá, ve skutečnosti se vždy stane něco nečekaného.

Ne že by se charismata odevzdávala z lidské vůle (o magii nemůže být ani řeč!) nebo prostřednictvím jakési duchovní náказы, ale když získáme účast na „charismatickém pomazání“ někoho, kdo se už své charisma „naučil prožívat“, velmi mnoho získáme, protože onen člověk je schopný aktivizovat dar, který se v nás rodí a kterých bychom sami rozvíjeli jen těžce...

Uvedl jsem tu jen několik námětů pro úvahu a především k osvojování si praktických poznatků. Nejdůležitější však je, abychom důvěřovali Bohu, který se stará o své děti a dbá o to, aby se v nás jeho dary rozvíjely. Často je odmítáme, ať už z lhostejnosti nebo proto, že se jich tak trochu bojíme. Dal nám víc, než tušíme. Nejsme však loutkami v jeho ruce. Záleží mu pouze na tom, aby se v nás Jeho dary rozvíjely.

V. POUŽÍVÁNÍ CHARISMAT

Charismatický dar představuje „zdarma danou milost“ (což nepřestaneme zdůrazňovat), jejíž projevy mají dočasný charakter. Vládne tu jakási „svatá anarchie“ (anarchie Duchu Svatého), kterou nikdy nebudeme moci ovlivnit. Některá charismata se používají téměř nepřetržitě, zatímco jiná jen sporadicky. Bůh se totiž nemusí dostavit na schůzku, kterou jsme mu ve jménu přijatého charismatu určili.

Můžu mít charisma uzdravování, a přece se bezvysledně modlit za nemocného, jehož uzdravení si přeju. Můžu mít charisma rozlišování, a navzdory tomu nic neobjasním těm, kteří se se mnou budou radit. Můžu mít charisma vedení, a navzdory tomu můžu být v určité chvíli zastiženým mimořádnou slabostí a neschopností spravovat Pánovy záležitosti.

Přijetím charisma, které se potvrdí, tedy pravého charisma, v žádném případě nezískávám moc nad Bohem a Jeho Prozřetelností. Chceme-li prožívat charismata, musíme se stále více podřizovat Duchu Svatému.

Charismatické projevy mají sice zpravidla dočasný (a zdánlivě chaotický) charakter, to ale neznamená, že se časem nevyvíjejí, že používáním nezrají. Charisma totiž musí vyžrát... v opačném případě uvadá.

Úroveň daru poznání (proroctví o uzdravení), jímž disponuje otec Tardif, není možné v jeho počátku (když duchovní otec vnímal ve svém srdci jediné slovo: žaludek, a modlíval se jako poslepu za někoho, kdo tento orgán neměl v pořádku) srovnávat s úrovní, v níž se tento jeho dar nachází dnes.

Nezapomínejme, že i kdyby mělo charisma jakýkoliv přechodný charakter, musí uzrát nebo odumřít. Pokud příliš dlouho stagne, už vlastně upadá.

Má-li charisma uzrát, je třeba je dostatečně často používat, i když Bůh vždy našemu pozvání nevyhoví. V těchto pokusech není třeba hned vidět touhu po slávě nebo uznání. Jinými slovy, pravé charisma, které se nachází v procesu „krystalizace“, musí mít možnost „působit“, o což se mají postarat vedoucí modlitební skupiny. Pravda, pokud nemají odůvodněné pochybnosti o tom, že se charisma používá nerozvážně, nebo pokud si člověk, které charisma používá, v úsilí získat si úctu jiných, nepočíná zjevně svévolně.

Používáním charismat se v žádném případě nesmí narušovat jednota skupiny nebo společenství. Jde o nanejvýš důležitou zásadu a už dost skupin zaniklo jen proto, že se jí neřídili a víc než bratrská jednota je zajímaly neobyčejné události.

Jen co se v modlitební skupině objeví a rozpozná charisma, je třeba si uvědomit, že i když se (nadále) poskytuje zdarma, na toho, kdo je přijal, se kladou určité duchovní nároky. O které nároky jde?

- V rámci skupiny zachování poslušnosti vůči vedoucím, především těm, kteří na základě svého charismatu bdí nad jednotou a duchovním růstem skupiny, z čehož se budou zodpovídat před Bohem.

- Intenzivnější a pravidelnější život modlitby, ať už o samotě nebo ve skupině. Modlitba - především kontemplativní, kterou naše duchovní obnova tak moc potřebuje - se musí proměnit v důvěrný rozhovor s Bohem. Podněcují ji svátosti a ona zase podněcuje o tmu, abychom naslouchali svému nitru; bez toho není možné charismata používat. A dovolím si dodat, že ani zdaleka není zbytečné, když nám přitom pomáhá nějaký duchovní vůdce.

- Touha po pokoře, abychom si stále zřetelněji uvědomovali, že charisma je milost, která se prokazuje nehledíc na to, do jaké míry jsme duchovně vyspěli. Bůh si nás prostě volí za svůj nástroj a je to On, kdo koná.

Nikdy nezapomenu na příklad, který souvisí se zráním duchovního daru, uvedl otec J. M. Garrigues. Tento příklad je zvlášť pozoruhodný a poučný.

„Pokud vás jednoho dne (díky vašemu charismatu) pozvou, abyste měli přednášku, a na poslední chvíli vám oznámí, že se místo vás ujme slova někdo jiný, radujte se. Pokud se skutečně radujete, znamená to, že vaše charisma uzrálo.“

- Právě na tomto místě je třeba klást důraz na radost. Rozvoj charismat se nedá sloučit s přetrvávajícím smutkem!

Modlitební skupiny a všichni jejich členové mají projevovat radost, a nejen tu nespoutanou, jakou se vyznačují charismatici a která vyvolává početné sarkastické poznámky.

Mám na mysli radost duchovnějši, spojenou s věrností modlitbě, s touhou odevzdat se Kristu s tím, že máme stále možnost i za cenu určitého utrpení setkat se se živým Ježíšem... vždyť je skutečně pravda, že v obnově najdeme lidi trpící těmi nejrozmanitějšími neduhy.

- Být připravený, že se bude třeba neočekávaně něčeho zříct. Používání duchovních darů se totiž pojí s nepříjemností, překvapeními, náhlými změnami stanoveného programu, rozhodnutími, které je zapotřebí přijat, abychom zůstali hodni milosti, kterou jsme obdrželi. Jsme ochotní takto žít?

Někteří hledí na charismata pouze z jejich „příjemné“, oživující, povznášející stránky, a to v nich rozpaluje touhu po charismatickém životě. Jsme však podobní onomu moudrému člověku z evangelia, který si nejprve nesedne a nepočítá náklad, jestli má na... dokončení (srov. Lk 14, 28-33)?

Chce-li někdo růst v charismatickém životě, musí vynaložit velké úsilí. Tato stránka je mnohem méně příjemná a mnozí o ní neví. Pokud se neuchylujeme k modlitbě, brzy podlehneme únavě, tím spíš, že „zaučení“ se nám vždy nemusí líbit. Občas se probudí naše staré, emancipované já a tehdy je třeba mít se na pozoru před boufkami v našem nitru, během nichž Ježíš jakoby tvrdě spal a nechával nás napospas sobě samým: výborná škola věrnosti a důvěry!

Vzpomínám si na jednoho kanadského kněze, který dostal charisma uzdravování a po určité době „zaučení se“ za ním začalo chodit mnoho lidí, kteří ho úpěnlivě prosili, aby se za ně pomodlil.

Jednoho dne ho přestalo bavit, že ho tolik obtěžují. Neuvědomoval si, že ho Pán nabádá k tomu, aby si počínal rozvážně a sloužil charismaty jinak... Celý znavený se s konečnou platností tohoto daru vzdal, „aby měl pokoj“. Charisma zmizelo, ale vzápětí se ho zmocnil velký smutek.

- Duchovní bdělost. Pokušitel nemá skutečné charismaticky v lásce ne proto, že by byli svatí (to samo o sobě není pravda), ale z toho důvodu, že využíváním svého daru v modlitební skupině nebo společenství, daru, který představuje to nejcennější, co vůbec mají, přivádí (ať už vědomě nebo nevědomě) mnohé k Pánu.

Proto se ďábel hlavně skrze citové vztahy rozhodně pokusí zmařit jejich dosavadní plodnou činnost. Charisma totiž do jisté míry u druhých vzbuzuje úctu. A vzhledem k tomu se často vytvoří až příliš silné a nebezpečné citové pouto.

Dopltili na to už někteří charismatičtí vůdcové a této pasti je třeba se být o to více, že si ani nevšimneme, kdy sklapne. Ti, kteří používají charismata, by si proto neměli namlouvat, že jsou odolnější než ostatní. Pravý opak je pravdou. Pokušitel se zaměřuje především na ně...

Po jednoduchém výkladu těchto požadavků bychom mohli lépe pochopit, k čemu všemu nás osvojení charismat vede.

Když je ve svém nitru zpozorujeme poprvé, vnímáme je jako cizorodý jev, který se v nás mísí s našimi duševními nebo duchovními reakcemi. Jak však (praxí) roste zkušenost, učíme se je „v sobě individualizovat“. Tím chci říct, že jak v nás působí Duch Svatý, brzy vnímáme citlivěji.

Díky tomu umíme časem rozlišit, co pochází od nás a co od Boha. Jde o vnitřní osvobození, které souvisí s používáním charismat.

Zpočátku váhám, bojím se, že se zmýlím. Vrhám se do neznáma, nejasně se vyjadřuji, protože nevím, co se ve mně děje. Později si dar, který jsem dostal, osvojím, poznám ho podle „něčeho nedefinovatelného“, co důvěrně zná a díky čemuž okamžitě rozpoznám, jestli dané charisma pochází od Ducha Svatého nebo mám co do činění pouze s vlastním podvědomím, které se aktivizuje.

To je první stupeň charismatické zralosti: umět rozpoznat, kdy v nás působí Duch Svatý (i když člověk není neomylný, a může tedy podlehnout klamu) a podřídit se mu s pokorou, kterou nezískáme vlastní silou, ale proto, že roste naše odvaha a důvěra.

Druhý stupeň charismatické zralosti je obvykle poznat podle hojnějšího ovoce, i když se mohou vyskytnout také „méně úrodné“ roky. Zásluhou této zralosti jsou prorocství více ohromující (navzdory tomu, že k nám promlouvají jednoduchou řečí), uzdravování početnější nebo výřečnější (evangelizační dopad), citlivěji a dokonaleji se rozlišuje směr modlitby, slova bezprostředního poznání jsou přesněji formulovaná a zasahují adresáta tak, že nepochybuje, že se Bůh v té chvíli zajímá právě o něj.

DOSLOV - BLAHOŠLAVENÉ OČI, KTERÉ UVIDĚLY...

Ale blahoslavené jsou vaše oči, že vidí, vaše uši, že slyší. Amen, pravím vám: Mnozí proroci a spravedliví toužili vidět, co vidíte vy, ale neviděli, a slyšet, co slyšíte vy, ale neslyšeli“ (srov. Mt 13, 16-17).

Zda si doba, v níž žijeme, nezaslouží, aby se na ni vztahovala tato Kristova slova? Skutečně si uvědomujeme mimořádný charakter tohoto „duchovního období“ - které začalo před patnácti lety (dnes dvaceti, pozn.r.) - a ustavičně sílí? Jedno období následuje za druhým a jedno se druhému nepodobá, ani v pedagogice milosti. Dejme si pozor, abychom si v tomto duchovním období nepočínali příliš pasivně, tj. abychom si nemysleli, že všechno bylo rozděleno už na začátku této letniční obnovy a že z tohoto počátečního podnětu vyžijeme.

Bůh nám poskytl určité období, abychom ho zkoumali, sledovali, hloubali o něm a získávali jeho zvláštní milost. Všechno skutečně nasvědčuje tomu, že Pán nám náhlým závanem svého Ducha ještě více poodhalil svoji tvář - novou i tu dobře známou - tvář milosrdenství, protože ho náš svět naléhavě potřebuje znovu objevit a načerpat z něj životodárnou sílu.

Je to výsostně prorocké období, v němž se nám zvěstuje, že se brzy vylije Láska - což už vlastně začalo. Jde o ty Letnice lásky, které kolem roku 1930 předpověděla Marta Robinová a před ní mnozí světci. Zatím jsme ještě nic nezpozorovali, nebo spíše naše oči teprve začínají vidět a nemělo by se stát, že by se oslepené takovým jasem raději zavřely nebo přivřely. Má-li se zvláštní milost rozvíjet ve všem, co Prozřetelnost jejímu příjemci nabízí, je třeba ji uchopit a prohloubit, tj. přijímat ji se stále větší odvahou a důvěrou a stejně je třeba postupovat také v případě milosti duchovní obnovy, která se týká nás všech.

Nebudeme-li do ní pronikat stále hlouběji, usoudíme-li, že „už nám nemá co říct, ani dát“, nevysnažíme-li se ji zužitkovat, pak hrozí, že tato milost časem vymizí a nám zůstanou jen struktury, které k jejímu obhospodařování ustanovil člověk. Nedopusťme, aby se vytratil duch a zůstala jen litera...

Toto období je náročné ve své duchovní dimenzi. Svádí totiž člověka k tomu, aby se začal chovat „rutinně“ a ve svém počátečním nadšení a horlivost ochabl.

V souvislosti s milostí duchovní obnovy, která teprve začíná působit a zatím nám vyjevila jen malou část svého potenciálu, si dejme pozor, abychom nepodlehli duchovní únavě nebo návyku, který ohrožuje stará charismata a paralyzuje vznik nových.

Nesmíme ztratit nadšení, kterým nás neustále posiluje Duch Svatý, jež v nás upevňuje odhodlání bez obav přijmout další Boží dary. Nebojme se takzvané duchovní pýchy (kterou není možné vyloučit). Takový strach nás činí zbabělými a před nevyhnutelnou odvahou v Duchu Svatém raději dáme přednost „vyšlapanému chodníku“.

Jsme blahoslavení, že žijeme v době plné milostí, v níž se ke všeobecnému užitku hojně vyskytují charismata. Je to nepochybně nejpráhodnější chvíle k tomu, abychom zatoužili po těch nejčennějších darech, a to především po prorokování, jak nás k tomu vybízí sv. Pavel (srov. 1 Kor 14,1).

Duchovní obnova, to nejsou jen charismata, tvoří však součást její zvláštní milosti, spoluvytvářejí její identitu a mají značný podíl na její životaschopnosti a rozvoji. Ještě jednou opakují: obnova bez charismatického života a bez mystického života nezůstane dlouho podnětem k obnově.

Nikdy však nezapomínejme na to, že mluvit jazyky ani prorokovat se nebude stále. Nikdy nezapomínejme na to, že budeme nadarmo v Ježíšově jménu prorokovat, vyhánět zlé duchy, konat mnoho zázraků, pokud v nás není Lásky... nemáme nic a Bůh nás nepozná (srov. Mt 7, 22-33). A co je horší: ve jménu Lásky znevážíme Lásku.

Charismata pocházejí od Ducha Svatého. On je však v první řadě Duchem Lásky. Kéž tedy do této lásky Boha, lásky bez hranic, vtáhne i nás a dá nám v ní setrvat až na věky.